

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «για αστική δίωξη μελών Κυβέρνησης και Υφυπουργών με προσωπική κράτηση»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Όπως είναι γνωστό η χώρα μας βιώνει από πενταετίας πρωτόγνωρες συνθήκες οικονομικής πίεσης και εξαθλίωσης μερίδας του κοινωνικού συνόλου, που έχουν σαφώς δημιουργήσει συνθήκες μείζονος ανθρωπιστικής κρίσης.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό αποτελεί ειλικρινώς καθημερινή και ζώσα πρόκληση η εξακολούθηση ισχύος του άρθρου 86 του Συντάγματος περί ειδικής σύντομης αποσβεστικής προθεσμίας για την άσκηση από τη Βουλή της ποινικής δίωξης κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα, που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως ο νόμος ορίζει. Η Συνταγματική αυτή διάταξη εξουσιοδοτεί τον απλό νομοθέτη στα πλαίσια όμως, που αυτή καθορίζει, να εξειδικεύσει περαιτέρω τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ως άνω άσκηση δίωξης.

Ωστόσο αναφορικός με τις αστικές αποζημιώσεις των προαναφερθέντων αδικημάτων, που τελέσθηκαν από τα πιο πάνω πρόσωπα, έναντι του δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ., που το Δημόσιο ελέγχει, εποπτεύει, ή ορίζει τη διοίκηση, ουδέν κώλυμα υφίσταται, ώστε να θεσμοθετηθεί μία ειδική, σύντομη, ασφαλής και δίκαιη διαδικασία διεκδίκησης και αναγκαστικής είσπραξης αυτών από τους ενεχόμενους οφειλότες, που διετέλεσαν ή διατελούν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί.

Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτατη έμφαση στο πεδίο του εξαναγκασμού είσπραξης των οφειλών με ένα σύστημα αποτελεσματικό και άμεσο.

Για τους λόγους αυτούς προτείνονται οι ακόλουθες διατάξεις νόμου.

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2015

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Πάνος Καμμένος
Νικόλαος Μαυραγάννης
Δημήτριος Καμμένος
Χαρίσιος Κάτανας
Γρηγόριος Μακαρόνας
Βασίλειος Κόκκαλης
Αθανάσιος Παπαχριστόπουλος
Έλενα Κουντουρά
Πάυλος Χαϊκάλης
Κωνσταντίνος Ζουράρις
Σταυρούλα Ξουλίδου
Μαρία Κόλλια – Τσαρουχά
Νικόλαος Νικολόπουλος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

για αστική δίωξη μελών Κυβέρνησης και Υφυπουργών με προσωπική κράτηση

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής - φυσικά πρόσωπα ειδικής ευθύνης

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όσους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί, διέπραξαν αδικοπραξίες με δόλο οποιουδήποτε βαθμού κατά του Ελληνικού Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ., που το δημόσιο ελέγχει, εποπτεύει, ή ορίζει τη διοίκηση και εξ αυτών προκλήθηκε ζημία ανώτερη των 100.000 ευρώ.

Άρθρο 2

Παραγραφή

Η απαίτηση έναντι μελών της Κυβέρνησης ή Υφυπουργών από την ειδική αυτή αδικοπραξία παραγράφεται μετά από πενταετία αφότου το παθόν διέγνωσε πλήρως και υπηρεσιακώς τη ζημία και την έκτασή της, καθώς και τον υπόχρεο σε αποζημίωση, σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών από την πράξη.

Άρθρο 3

Ευθύνη και από αδικαιολόγητο πλουτισμό

Ο ειδικής ευθύνης ενεχόμενος σε αποκατάσταση της κατά τις άνω διατάξεις ζημίας έχει την υποχρέωση, κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, να αποδώσει πάν ό,τι περιήλθε σε αυτόν, ακόμη και αν η απαίτηση από αδικοπραξία έχει παραγραφεί.

Άρθρο 4

Κοινοβουλευτική διαδικασία

Η παρούσα διαδικασία εκκινείται ως εξής:

Α) Τουλάχιστον τριάντα (30) βουλευτές, με συγκεκριμένη αναφορά στα στοιχεία της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς εκείνου, που διατελεί ή διετέλεσε μέλος της Κυβέρνησης ή Υφυπουργός, υποβάλλουν στο Προεδρείο. Η Βουλή με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του όλου αριθμού των βουλευτών συστήνει Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή, που εντός τριάντα (30) ημερών οφείλει να έχει προσδιορίσει τη ζημία του Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. ή του Ν.Π.Ι.Δ. που εποπτεύεται, ελέγχεται ή η διοίκησή του διορίζεται - έστω εν μέρει - από το Δημόσιο, με συνεχή ακρόαση υπηρεσιακών και πολιτικών προσώπων και του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, αλλά και του υπαίτιου.

Β) Το ειδικώς αιτιολογημένο πόρισμα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, όπου θα παρατίθεται και η τυχόν διαφορετική άποψη της μειοψηφίας, παραδίδεται στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, ανακοινώνεται στην Ολομέλεια της Βουλής και διανέμεται στους βουλευτές.

Εν συνεχεία η Βουλή, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, αποφασίζει την άσκηση της σχετικής αστικής δίωξης και αναθέτει σε Επιτροπή, αποτελούμενη από τα τρία αρχαιότερα κατά βαθμό μέλη του Νομικού Συμβουλίου του κράτους, να προβεί άμεσα σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επιδίωξη είσπραξης της αποζημίωσης, που θα περιλαμβάνει και αίτημα επιδίκασης ποσού ηθικής βλάβης, ύψους 10% της υλικής ζημίας, λόγω της δυσφήμισης που υπέστη το ζημιωθέν πρόσωπο. Η ασκηθσόμενη αγωγή ή η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να στρέφεται και κατά συνυπαίτιων της ειδικής αυτής αδικοπραξίας.

Γ) Εάν η Ολομέλεια της Βουλής απορρίψει την πρόταση για την άσκηση της αστικής δίωξης, νέα πρόταση, που στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 5 **Δικονομική διαδικασία**

Α) Η εκδίκαση της διαφοράς από ενοχές προσώπων ειδικής ευθύνης γίνεται από Ειδικό Δικαστήριο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, μη επιτρεπομένης προσβολής της εκδοθησομένης αποφάσεως ούτε και με αίτηση αναίρεσεως. Το Ειδικό Δικαστήριο απαρτίζεται από επτά μέλη του Αρείου Πάγου και έξι μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας. Καθήκοντα προέδρου ασκεί ο ανώτερος σε βαθμό από τα μέλη του Αρείου Πάγου που κληρώθηκαν και, μεταξύ ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος. ο Πρόεδρος της Βουλής κληρώνει σε δημόσια συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής δεκατρία τακτικά και έξι αναπληρωματικά μέλη. Αμέσως μετά τη διενέργεια της κλήρωσης ο Πρόεδρος της Βουλής αποστέλλει στον πρόεδρο του Ειδικού Δικαστηρίου το πρακτικό με τα ονόματα των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Ειδικού Δικαστηρίου.

Β) Από τα έξι αναπληρωματικά μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου, τρία προέρχονται από τον Άρειο Πάγο και τρία από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σε περίπτωση κωλύματος, για οποιαδήποτε αιτία, κάποιου μέλους του Ειδικού Δικαστηρίου, η αντικατάστασή του γίνεται από αναπληρωματικό μέλος προερχόμενο από το ίδιο ανώτατο δικαστήριο.

Άρθρο 6 **Προληπτικά μέτρα**

Από την ημέρα και ώρα λήψης απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής για την άσκηση αστικής δίωξης, απαγορεύεται, χωρίς την ανάγκη άλλης ενέργειας η έξοδος του ενεχομένου για τη ζημία προσώπου από τη χώρα. Ο Πρόεδρος της Βουλής οφείλει αμελλητί, ήτοι την ίδια ώρα της λήψης απόφασης να γνωστοποιήσει την απόφαση στις αρμόδιες Αρχές, ώστε να εξασφαλισθεί η εκτέλεση της απαγόρευσης εξόδου.

Άρθρο 7 **Δικονομική προδικασία**

Ο Πρόεδρος της Βουλής παραδίδει εντός 24 ωρών αντίγραφο ολόκληρης της δικογραφίας, όπως σχηματίσθηκε από την ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής διαδικασία, όπου θα περιλαμβάνονται και οι απόψεις

του ενεχομένου, εφόσον κατετέθησαν, καθώς και άπαντα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, που προσήχθησαν από όλες τις πλευρές.

Η επιτροπή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ασκεί εντός τριάντα (30) ημερών σχετική αγωγή με αντικείμενο τις άνω αξιώσεις και εφόσον είναι αναγκαίο και αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου, του οποίου η γραμματειακή υποστήριξη είναι η ίδια με αυτή του ειδικού δικαστηρίου του άρθρου 86 παρ. 4 του Συντάγματος.

Ο πρόεδρος του Ειδικού Δικαστηρίου ορίζει κατά την ημέρα της κατάθεσης της αγωγής ή της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, τον τόπο, την ώρα και την ημέρα συζήτησης της υποθέσεως σε χρόνο όχι αργότερο των εξήντα (60) ημερών και επιδίδεται με επιμέλεια του Δικαστηρίου κλήση τουλάχιστον σαράντα πέντε (45) ημέρες προ της συζήτησεως στους εναγομένους. Τα διάδικα μέρη οφείλουν έως τις 12:00 της δέκατης πέμπτης ημέρας προ της συζήτησεως να καταθέσουν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, που αποδεικνύουν του ισχυρισμούς τους. Έως τις 12:00 της δέκατης ημέρας προς της συζήτησεως τα διάδικα μέρη μπορούν να αντικρούσουν με προσθήκη τους ισχυρισμούς και τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία των αντιδίκων και για το λόγο αυτόν μπορούν να προσκομίσουν και νέα, μόνο όμως προς αντίκρουση, αποδεικτικά στοιχεία.

Η συζήτηση επ' ακροατηρίω διεξάγεται με την προφορική εξέταση έως τεσσάρων μαρτύρων από την κάθε πλευρά, ενώ επιτρέπεται και η κατ' αντιπαράσταση εξέτασή τους. Κάθε ένας εκ των εναγομένων, αφού ακουσθεί η πλευρά του ενάγοντος, έχει τη δυνατότητα συμπληρωματικώς ως προς τον νομικό παραστάτη του, να αναπτύξει τους ισχυρισμούς που αντικρούουν την αγωγή, ενώ εν συνεχεία το Δικαστήριο προχωρά στην εξέταση των μαρτύρων, ενώ δύναται να υποβάλει ερωτήσεις και προς του διαδίκους, που καταθέτουν ανωμοτί, υποβαλλομένων στην περίπτωση αυτή σε ερωτήσεις των νομικών παραστατών των διαδίκων μερών. Εντός 3 εργασιμων ημερών από την επομένη του πέρατος της ακροαματικής διαδικασίας απομαγνητοφωνούνται τα πρακτικά της συνεδρίασης και εντός 8 εργασιμων ημερών από την επομένη του πέρατος της ακροαματικής διαδικασίας τα διάδικα μέρη δύναται να καταθέσουν έως τις 12:00 αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων και των καταθέσεων των διαδίκων και έτσι περαιώνεται η όλη αποδεικτική διαδικασία.

Η διεξαγωγή της δίκης μπορεί να διακοπεί για άλλη ημέρα και ώρα, εφόσον δεν μπορεί να ολοκληρωθεί αυθημερόν, αλλά πάντως ολοκληρώνεται εντός 30 ημερών και το Δικαστήριο εκδίδει την απόφασή του οπωσδήποτε εντός 30 ημερών από την ολοκλήρωση της διεξαγωγής της δίκης.

Για όσο χρόνο τα μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου συμμετέχουν στις εργασίες του, που ολοκληρώνονται με τη δημοσίευση της απόφασής του, αυτά απαλλάσσονται από κάθε άλλο υπηρεσιακό καθήκον τους.

Άρθρο 8 **Εκτέλεση απόφασης**

Η απόφαση που εκδίδεται, εφόσον εμπεριέχει διάταξη επιδίκασης οποιουδήποτε ποσού υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, που σωρευτικά υπερβαίνουν το ποσό των 100.000 ευρώ, τότε υποχρεωτικά ακόμη και αυτεπαγγέλ-

τως διατάσσεται προσωπική κράτηση των εναγομένων από δύο έως πέντε έτη ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης της εκδοθείσας αποφάσεως.

Η προσωπική κράτηση στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλεται ακόμη και αν ο εναγόμενος οφειλέτης έχει ηλικία άνω των 65 ετών.

Η προσωπική κράτηση αίρεται μόνο στις εξής περιπτώσεις:

Α) Εάν εξοφλήθηκε πλήρως η απαίτηση του ενάγοντος.

Β) Εάν ο κρατούμενος υπερέβη το 80ο έτος της ηλικίας του.

Γ) Εάν ο κρατούμενος πάσχει από ανίατη ασθένεια, που επιφέρει αναπηρία μεγαλύτερη του 80%.

Το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ., που εποπτεύονται, ελέγχονται ή οι διοικήσεις τους ορίζονται, έστω εν μέρει, από το Δημόσιο απαλλάσσονται της κατά την Υ.Α 45772/1995 (Β΄ 435) καταβολής τροφείων για τους τελούντες υπό καθεστώς προσωπικής κράτησης.

Άρθρο 9 **Απαγόρευση αναστολής**

Τα άρθρα 249 και 250 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα διαδικασία και όλα τα ζητήματα εξετάζονται από το Ειδικό Δικαστήριο.

Άρθρο 10 **Μεταβατικές διατάξεις**

Α) Συμπληρωματικώς στις διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ενώ σε περίπτωση αντίθεσης των παρουσών διατάξεων με αυτές των άνω κωδίκων κατισχύει ο παρόν νόμος.

Β) Σε περίπτωση που έγινε έναρξη στη Βουλή με τη σχετική βουλευτική πρόταση της διαδικασίας αστικής δίωξης, δεν μπορεί να ξεκινήσει και αν ξεκίνησε, δεν μπορεί να εξακολουθήσει και αναστέλλεται, παράλληλη δικονομική διαδικασία ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων για την ίδια υπόθεση, με ίδιο, ή υποσύνολο του αιτήματος της εξεταζόμενης ή ασκηθείσας ειδικής αστικής δίωξης, μεταξύ των ιδίων διαδίκων.

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2015

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Πάνος Καμμένος
Νικόλαος Μαυραγάννης
Δημήτριος Καμμένος
Χαρίσιος Κάτανας
Γρηγόριος Μακαρόνας
Βασίλειος Κόκκαλης
Αθανάσιος Παπαχριστόπουλος
Έλενα Κουντουρά
Παύλος Χαϊκάλης
Κωνσταντίνος Ζουράρις
Σταυρούλα Ξουλίδου
Μαρία Κόλλια – Τσαρουχά
Νικόλαος Νικολόπουλος